

24.4.2015

JHL:n ESITYKSIÄ HALLITUSOHJELMAAN JA HALLITUKSEN TOIMINTASUUNNITELMAAN KAUELLE 2015 – 2019

Kuntapalvelut, kilpailutus ja kuntien henkilöstö

1. Julkisia hyvinvointipalveluja ja kuntien mahdollisuutta palvelujen tuottajina vahvistetaan kansalaisten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon takaamiseksi. Kunnille ei aseteta valtakunnallisia määrällisiä tuottavuustavoitteita, menokattoa eikä henkilöstökattoa.
2. Julkiset palvelut tuotetaan pääosin kuntien ja valtion omana työnä. Henkilöstön palvelussuhteen ehdot ja eläke-edut turvataan julkisen sektorin toimintoja yhtiötettäessä, ulkoistettaessa ja yksityistettäessä. Kunta- ja palvelurakennelainsäädäntöä uudistettaessa säilytetään henkilöstön viiden vuoden palvelussuhdeturva ja varataan riittävät varat palkkaharmonisointiin. Vastaava turva ulotetaan koskemaan myös valtion henkilöstöä. Muutostilanteet katsotaan edelleen liikkeenluovutuksiksi. Muutostilanteissa noudatetaan laajasti yhteistoimintalain velvoitteita.
3. Sosiaali- ja terveydenhuollon maksusäännökset kootaan yhteen lainsäädäntöön ja varmistetaan valtakunnallisesti yhdenmukaiset asiakasmaksujen määräytymisperusteet.
4. Sote-järjestämislain toimeenpanossa huomioidaan sosiaali- ja terveyspalveluiden integraation tukeminen sekä henkilöstön osaamisen ja keskinäisen työnjaon kehittäminen. Palveluketjut pidetään yhtenäisinä.
5. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa mahdollistetaan alueellisten erojen tasaaminen. Rahoitusjärjestelmän uudistuksilla ei aseteta paineita kokonaisveroasteen eikä asiakasmaksujen nostamiseen. Valinnanvapaus toteutuu, kun asiakas osallistuu itse alusta asti palvelun suunnitteluun yhdessä palveluntarjoajien kanssa.
6. Sosiaali- ja terveysalan kelpoisuusehtoja muokataan vastaamaan muuttunutta työelämää ja palvelurakennetta. Erityispainopisteenä on työntekijöiden mahdollisuus yhdistää eri osaamisalueita sekä hoiva-avustajien asema parityöskentelyssä ja kotipalveluissa.
7. Kehitysvammahuollon rakennemuutosta ja ikäihmisten laitoshoidon purkamista jatketaan kehittämällä palveluja, joilla turvataan kotona tai lähiyhteisöissä asuminen. Se tehdään muun muassa jalostamalla monialaisia kuntoutus- ja kotihoitotyömenetelmiä. Laitoshoidon purkamisen yhteydessä varmistetaan, että kotona tai lähiyhteisössä vanhuksia ja vammaisia hoitaa edelleen hoito- ja hoivatehtäviin koulutettu henkilöstö.
8. Vammaislainsäädännön uudistamista jatketaan. Erityisesti arvioidaan vammaisen henkilön ja hänen avustajansa välisten työsuhdemallien toimivuutta sekä avustettavan että avustajan näkökulmasta. Mallia, jossa avustettava on työnantaja, ei laajenneta kehitysvammapuolelle. Henkilökohtaisille avustajille rakennetaan valtakunnallisesti yhdenmukainen koulutus.

9. Kestävän kilpailuttamisen tueksi luodaan valtakunnalliset hankintakriteerit, joiden tarkoituksena on sulkea julkisista hankinnoista ulos sellaiset yhtiöt, jotka harjoittavat veronkiertoa tai aggressiivista verosuunnittelua.

Kuntatyön tuloksellisuus

1. Julkisten palvelujen laatua ja tuloksellisuutta kehitetään henkilöstön ja työnantajan yhteistyöllä ottamalla käyttöön uutta teknologiaa, ammatillisella koulutuksella sekä hyödyntämällä Kunteko 2020 -kehittämishjelman tuloksia. Lisäksi sovelletaan todellisia tarpeita vastaavia, järkeviä ja joustavia kelpoisuusehtoja, tarvittaessa säädöksiä muuttamalla.

2. Kunta-alan rakenne- ja palveluprosessien uudistuksissa tuetaan tuottavuuden, tuloksellisuuden ja työelämän kehittämistä. Varataan rahoitusta kunnallisten työmarkkinaosapuolten Kunteko 2020 – kehittämissuunnitelman sekä yleiseen kunta-alan tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja työelämän laadun parantamiseen liittyvään työhön.

Kuntarakenne ja sosiaali- ja terveystalouden hallinnointi

1. Kuntien ensisijainen rooli palveluntuottajana turvataan hankintalain uudistamisen sekä sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen yhteydessä.

2. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämislakiin kirjataan selkeästi ja yhdenvertaisesti kaikkien sote-palveluissa työskentelevien henkilöstöryhmien asema riippumatta siitä, ovatko ne ammattihenkilöstöä vai tuki- ja perustaloudenhenkilöstöä.

3. Kuntapalveluita koskevien uudistusten yhteydessä varmistetaan kunta-alan eläkkeistä vastaavan Kevan rahoituspohja. Työnantajan vaihdostilanteissa varmistetaan työntekijöiden eläketurvan taso erityisesti silloin, kun palvelussuhde siirtyy julkiselta yksityiselle sektorille.

Työmarkkinat

1. Poikkialuehallinnollista selvitys- ja kehittämishanketta työmarkkinoiden ja yritystoiminnan muutostrendien ja rakennemuutosten vaikutuksista jatketaan. Arvioidaan muutosten vaikutuksia työn tekemisen muotoihin, työvoiman käyttötapoihin ja työaikakäyttöön. Tarvittavien lainsäädäntöuudistusten valmistelua jatketaan kolmikantaisesti.

2. Kilpailu huonommilla työehtoilla, veronkierto ja harmaan talouden leviäminen julkisiin palveluihin estetään ottamalla käyttöön sosiaalisia ja eettisiä kriteerejä julkisissa palveluhankinnoissa. Kriteerit koskevat esimerkiksi työehtojen tasoa, henkilöstön osaamista ja henkilömääräitusta.

3. Nollatuntityösopimusten käyttöä rajoitetaan lainsäädännöllä. Se parantaa työmarkkinoiden kestävyttä, tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta.

4. Pätkä-, vuokra- ja silpputyön sekä yksinyrittämisen ongelmiin tartutaan hallituskauden mittaisella kolmikantaisella toimintaohjelmalla. Työ- ja sosiaaliturvalainsäädäntöön tehdään

tarvittavat muutokset, jotta jokainen työtä tekevä on yhdenvertainen lain ja sopimusten edessä riippumatta työnteon muodosta.

5. Työttömyysturvan ja työeläkkeiden rahoitus turvataan. Työttömyysturvaan ei tehdä heikennyksiä.

6. Omassa kodissa työskentelevien perhepäivähoitajien työttömyysturvaa kehitetään laajentamalla sovitellun päivärahan maksaminen heihin. Uudistuksella turvataan perhepäivähoitajien toimeentulo työttömyysetuudella silloin, kun työnantaja yksipuolisella päätöksellään vähentää hoitopaikkavarausten määrää osaksi tai nolnaan. Uudistuksella saatetaan perhepäivähoitajien ammattiryhmä tasa-arvoisempaan asemaan työttömyysturvan osalta suhteessa muihin palkansaajiin.

7. Omassa kodissa työskentelevien perhepäivähoitajien lasten ruokailuun liittyvä kulukorvauksen verotus ratkaistaan siten, ettei perhepäivähoitajalle synny kaksinkertaista veronmaksuvelvoitetta.

8. Työpaikan kosteusvaurioille vakavasti altistuneiden työntekijöiden asema turvataan lainsäädännöllä.

9. Vuorotteluvapaajärjestelmää ei heikennetä. Siitä poistetaan sijaisten palkkaamiseen asetetut tiukennetut ehdot, jotka vaikeuttavat vapaan käyttöä hyvän työllisyyden aloilla.

10. Ammattijärjestöille säädetään kanneoikeus. Se parantaa sopimisen ja työehtojen noudattamisen kulttuuria työpaikoilla.

Valtionhallinnon kehittäminen ja tuloksellisuus

1. Valtioneuvoston päätöksen muodossa toteutettava valtion palkkaliukuman rajoittaminen puuttuu työmarkkinaosapuolten sopimusoikeuteen sekä vaarantaa meneillään olevat virastojen tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen tähtäävät hankkeet, kun virastojen toiminnan ja työnkuvien järkevä kehittäminen estyy. Tämän vuoksi jo tehty päätös kumotaan eikä vastaavia toimia enää toteuteta.

2. Peruseriaatteiltaan hyvää valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa jatketaan. Sille annetaan aito mahdollisuus onnistua ja sen vaikutuksia seurataan. Ohjelma sidotaan budjetin ennakoitavuuteen ja mahdolliset säästöt etsitään sen kautta. Mahdollista sääntelyn purkua tarkastellaan osana vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa yhdessä henkilöstön ja sopijaosapuolten kanssa.

3. Virastofuusioiden yhteydessä tehtäviin palkkaharmonisointeihin varataan uudistuksen onnistumisen ja palkkatasa-arvon mahdollistava rahoitus.

4. Keskus- ja aluehallintoa kehitetään kokonaisuutena siten, että asiakaspalveluhankkeen toteutuminen otetaan siinä huomioon. Kaikki meneillään olevat muutoshankkeet (VIRSU) viedään hallitusti päätökseen yhdessä henkilöstön kanssa. Niiden vaikutukset arvioidaan ennen kuin uusia

organisaatioon tai eri viranomaisten tehtäviin liittyviä muutoshankkeita aloitetaan. Arvioinnissa huomioidaan myös vaikutukset henkilöstön asemaan ja palvelussuhteen ehtoihin.

5. Viranomaisvaltaa sisältävät palvelut pidetään kokonaan julkisesti tuotettuina.

Työsuojeluviranomaisen riippumattomuus, toimintaedellytykset ja resurssit taataan.

6. Kansalaisten turvallisuudesta ja oikeusturvasta huolehtiminen on valtion keskeinen tehtävä, joka turvataan budjettipäätösten yhteydessä. Turvallisuussektorille osoitetaan budjetissa riittävä rahoitus. Viranomaisille kuuluvia turvallisuusalan tehtäviä ei siirretä vapaaehtoistoiminnan vastuulle.

7. Rajavartiolaitoksen ja Tullin resurssit turvataan sisäisen turvallisuuden parlamentaarisen työryhmän kannanottoja kunnioittaen. Rajavartiolaitosta ja Tullia kehitetään itsenäisinä toimijoina niiden yhteistyötä lisäten. Rajavartiolaitoksella on sotilaallinen maanpuolustus- ja kriisivalmiusasema, joka otetaan huomioon yhteisten tehtävien määrittelyssä sekä resursseissa. Tullin verotukseen, valvontaan ja rikosten torjuntaan liittyvät tehtävät järjestetään nykyisellä tavalla.

8. Oikeusministeriön ja sisäministeriön hallinnonalojen, erityisesti rikosseuraamuslaitoksen, poliisin ja hätäkeskuslaitoksen mahdollisia budjettileikkauksia tarkastellaan valtion olemassaolon ja kansalaisten turvallisuuden kannalta muista leikkauksista erillisinä kysymyksinä.

9. Valtioneuvoston periaatepäätöksestä ja valtiovarainministeriön ohjeistuksesta tehdään nykyistä painavampi työkalu muutostilanteissa siten, että hallinnonalaminiisteriöllä on nykyistä kattavampi vastuu henkilöstön muutosturvan toteuttamisesta. Lisäksi muutosturvaa varten perustetaan uusi hallinnonalojen yhteinen budjettimomentti.

Valtion omistajapolitiikka

1. Valtion omistajapolitiikka on aktiivista ja pitkäjänteistä. Strategisesti tärkeillä aloilla ja puutteellisesti kilpailuilla aloilla toimivia valtionyhtiöitä ei myydä.

2. Valtionyhtiöiden johdon palkitsemisessa noudatetaan pitkäjänteiseen tulokseen ja yrityksen kokonaisuuden menestykseen perustuvia kriteerejä ja kohtuullisuuden periaatetta. Myös muuta henkilökuntaa kuin johtoa palkitaan.

3. Henkilöstön edustajille varataan paikka valtion ja julkisomisteisten yhtiöiden hallituksissa ja johtoryhmissä. Henkilöstölle taataan oikeus esittää näkemyksiään yrityksen johdolle yritysjohton ja koko henkilöstön säännöllisten tapaamisten kautta.

4. Valtio-omistaja ei avaa kilpailutusta puolustusvoimien ruokahuollossa. Samalla se takaa talokohtaisen työehtosopimuksen Leijona Cateringiksi yhtiötetyn puolustusvoimien ruokahuollon työntekijöille. Leijona Cateringin tehtäväksi määritellään ruokahuollon palvelujen tuottaminen valtion viranomaisille.

Valtiovarainministeriön hallinnonala, verotus ja harmaan talouden torjunta

1. Verotusta ja verorakennetta kehitetään tavalla, joka turvaa julkisten palvelujen rahoituksen. Valtio myöntää kunnille valtionavut täysimääräisesti, jos se lisää kuntien tehtäviä uusilla normeilla tai muulla tavalla.
2. Hyvinvointipalveluiden rahoitus varmistetaan veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun estävillä lainsäädäntömuutoksilla. Käynnistetään toimenpideohjelma verojalanjäljen huomioimiseksi julkisissa hankinnoissa.
3. Harmaan talouden torjuntaan kohdennetaan lisää resursseja ja laaditaan vaikuttava ohjelma harmaan talouden torjumiseksi.
4. Kaikkien hallinnonalojen budjettikehykset määritellään mahdollisimman tarkasti koko hallituskaudelle. Keskeisiä turvallisuustoimintoja kuten vankilaverkostoa ei karsita nopealla aikataululla budjetin tasapainottamisen vuoksi. Hallinnonalat ja virastot, kuten puolustusvoimat, hätäkeskuslaitos ja rikosseuraamuslaitos, joiden toimintaa on jo merkittävästi sopeutettu, jätetään kokonaan uusien sopeutustoimien ulkopuolelle. Sisäisen turvallisuuden parlamentaarinen työryhmä on todennut (2015), että uudet sopeutukset vaarantaisivat merkittävästi kansalaisten perusturvallisuutta. Sopeutustoimissa otetaan huomioon se, että virkamiesten määrän vähentäminen vaikeuttaa lupa- ja valvontaprosesseja sekä työvoimapalveluja erityisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa (ELY-keskukset), työ- ja elinkeinotoimistoissa (TE-toimistot), verohallinnossa ja työsuojelussa, mikä heijastuu suoraan elinkeinoelämän ja kuntien toimintaedellytyksiin sekä harmaan talouden torjuntaan.
5. Kuntien veropohjaa laajennetaan siirtämällä niille osa pääomaveron tuotosta sekä säätämällä yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen korotus pysyväksi. Verovähennysten vaikutukset kuntaveroon korvataan kunnille täysimääräisesti, samoin veroperusteiden muutokset. Mahdollisuus siirtää osa liikenneverojen tuotoista kunnille selvitetään. Kuntien valtionosuuksien indeksikorotukset tehdään täysimääräisinä ja valtion ja kuntien kustannustenjaon korjaukset tehdään vuosittain.
6. Palvelurakennemuutos johtaa yhä useammin tilanteisiin, joissa työntekijällä on saman kunnan alueella useita työnantajan määräämiä päätoimisia työskentelypaikkoja, vaikka työlainsäädännön mukaan työskentelypaikkoja tulisi lähtökohtaisesti olla ainoastaan yksi. Siksi työskentelypaikkoihin ja niiden välisiin kilometrikorvauksiin liittyvää lainsäädäntöä selkeytetään.
7. Oikeus vähentää työnmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut tulonhankintamenona verotuksessa säilytetään. Se tukee yhteiskunnan ja työmarkkinoiden vakautta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

1. Hallitus sitoutuu jatkamaan samapalkkaohjelmaa ja varaa sen toteuttamiseen riittävästi resursseja. Edellisen hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen kesken on sovittu ohjelman jatkamisesta ja tavoitteesta kaventaa naisten ja miesten välinen palkkaero nykyisestä 17 prosentista vähintään 12 prosenttiin viimeistään vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen toteutumisessa on keskeisessä

asemassa julkisen sektorin palkka- ja työllisyyskehitys. Julkisen sektorin työt ovat pääosin naisvaltaisia ja matalapalkkaisia. Julkiset palvelut puolestaan tukevat merkittävästi naisten osallistumista työelämään. Talous- ja finanssipolitiikkaa hoitaessaan hallitus pitää huolta julkisen sektorin palkanmaksu-, työllistämisen- ja palvelukyvystä niin, ettei naisten työmarkkina-asema heikkene, vaan sukupuolten palkkaerot supistuvat samapalkkaohjelman tavoitteen mukaisesti.

2. Edellisen hallituksen ohjelman ja rakennepoliittisten linjausten vaikutukset lasten ja perheiden toimeentuloon, hyvinvointiin ja osallisuuteen arvioidaan. Arvion pohjalta tehdään tarvittavat parannukset.

3. Työterveyshuollon lakisäateisen ja sairaanhoidollisen osuuden tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet ylläpitää työikäisen väestön työkykyä turvataan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

1. Lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen säilytetään. Varhaiskasvatuksen moniammatillisella henkilöstörakenteella varmistetaan lapsen hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuuden toteutuminen. Lainsäädännön jatkovalmisteluissa täsmennetään ryhmäkokoja ja varhaiskasvatusympäristöä koskevia säädöksiä.

2. Koulunkäyntiavustajien ammattinimike muutetaan valtakunnallisesti koulunkäynninohjaajaksi, alan koulutusnimikettä vastaavasti. Koulunkäynninohjaajille määritellään kelpoisuusvaatimukset perusopetuslaissa sekä tiedonsaannin ja salassapidon säännöt samalla tavoin kuin opetustoimen henkilöstöllä jo on.

3. Ammatillinen peruskoulutus säilytetään kolmivuotisena, jotta sen suorittajalla säilyy jatko-opinto- ja työmarkkinakelpoisuus.

4. Aikuiskoulutuksen julkiset voimavarat käännetään kasvuun hallituskauden aikana. Ammatillisen aikuiskoulutuksen roolia ammatillisessa koulutuksessa vahvistetaan. Ammatilliseen aikuiskoulutukseen erikoistuneiden koulutuksen järjestäjien asema turvataan.

5. Ammatilliseen sivistystyöhön palautetaan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus. Näin mahdollistetaan yleisten oppimisvalmiuksien päivittäminen ammattia tai ammattialaa esimerkiksi rakennemuutosten takia vaihtaville.

6. Kaikkien henkilöstöryhmien pääsyä koulutuksiin seurataan ja havaittuihin epäkohtiin puututaan. Huolehditaan siitä, ettei koulutus kasaudu vain tietyille henkilöstöryhmille. Oikeus oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen kuuluu kaikille työntekijöille, osaamisen kehittämisen toimintamallin mukaisesti.

7. Kirjastojen toimintaedellytykset maksuttomana, koko maan kattavana peruspalveluna turvataan. Kirjastot tarjoavat vapaan pääsyn tietoon, elämyksiin ja kulttuuriperintöön. Yleiset, tieteelliset ja erikoiskirjastot ovat kaikille avoimia oppimisympäristöjä. Kirjastot luovat opetuksen ja tutkimuksen perustan ja edistävät elinikäistä oppimista.

8. Ammattikorkeakouluille ja yliopistoille turvataan riittävä rahoitus. Vain kattavalla julkisella rahoituksella voidaan taata suomalaisen korkeakouluopetuksen laatu, tieteellinen tutkimus ja alueellinen innovaatiotoiminta sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa.

9. Kirkko saa nykyään kiinteän yhteisövero-osuuden korvauksena yhteiskunnallisten tehtävien hoitamisesta aiheutuvista kuluista. Tästä menettelystä ollaan luopumassa ja siirtymässä avustusjärjestelmään. Muutos toteutetaan niin, ettei se vaaranna seurakuntien työpaikkoja eikä aiheuta palvelumaksujen nousua tai palvelutason laskua seurakuntien suorittamissa yhteiskunnallisissa palveluissa.

Sisäasiainministeriön hallinnonala

1. Poliisin mahdollisia budjettileikkauksia tarkastellaan erillään muusta valtionhallinnosta. Poliisin toimintakykyä ei voida laskea vaarantamatta kansalaisten turvallisuutta ja heikentämättä rikostorjunnan, harmaan talouden kitkemisen tai muun toiminnan tuloksellisuutta.

2. Häätäkeskustoiminta turvataan eikä siihen kohdenneta uusia sopeutustoimia. Häätäkeskustoimintaa kehitetään vähentämättä enää operatiivisen toiminnan henkilöstöä. Häätäkeskuslaitoksen henkilöstöä on vähennetty viime vuosina rajusti. Toimintaa pyöritetään jo nyt ylittöinä ja vajaalla miehityksellä. Häätäkeskuslaitoksen sairauspoissaolot ylittävät valtion ja työmarkkinoiden keskiarvon merkittävästi.

3. Rajavartiolaitoksen toimintaa kehitetään itsenäisenä virastona pitkäjänteisesti huomioiden mahdollinen viisumivapaus ja rajanylitysliikenteen vilkastuminen.

Puolustusministeriön hallinnonala

1. Puolustushallinnon toimintamäärärahat turvataan vuoden 2015 tasolla ja puolustusmateriaalihankkeiden rahoituksen taso meneillään olevan parlamentaarisen selvitystyöryhmän päätöksen mukaisena.

2. Puolustusvoimien ruokahuolto ei kilpailuteta, vaan valtion kokonaan omistama Leijona Catering Oy tuottaa palvelun strategisena kumppanina suoraostosopimuksin. Kumppanuudella turvataan kriisiajan valmius ja huoltovarmuus.

Oikeusministeriö

1. Rikosseuraamuslaitoksen rahoitus turvataan ja vankeinhoidon laitokantaa kehitetään nykyistä tarkoituksenmukaisemmaksi.

2. Oikeusministeriön hallinnonalan rakennemuutokset toteutetaan vaarantamatta kansalaisten yhdenvertaisuutta ja oikeusturvaa sekä heikentämättä henkilöstön asemaa ja tuottavuutta. Oikeusministeriön hallinnonalan resurssit turvataan siten, ettei kansalaisten perusturvallisuus heikkene.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

1. Liikenneverkon peruskunnossapitoon varataan riittävä rahoitus.
2. Liikenneturvallisuustehtävissä työskentelevien työaika säädellään asetuksella.
3. Valtion tukee sähköverkon ilmajohtojen maahan laittamista.
4. Lentokenttäverkostoa kehitetään lentoliikennestrategian (LVM, 2015) pohjalta siten, että maakuntien elinkeinoelämälle tärkeät yhteydet turvataan mahdollisimman pitkään Finavian ylläpitämällä kentillä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

1. Neuvonta-alan toiminta turvataan. Sen määrärahat säilytetään nykyisellä tasolla, jotta maaseutuelinkeinon tarvitsema asiantuntijatuki ja toiminta varmistuu.

Lisätiedot:

Puheenjohtaja Jarkko Eloranta, puh. 040 091 2399

Toimialajohtaja Päivi Niemi-Laine, puh. 040 702 4772

Toimialajohtaja Teija Asara-Laaksonen, puh. 040 770 6577

Yhteyspäällikkö Tuija Zapasnik, puh. 050 431 9647 (median yhteydenotot)

Erityisasiantuntija Minna Salminen, puh. 050 445 5350 (yhteiskuntavaikuttaminen)

Erityisasiantuntija Marjo Katajisto, puh. 050 365 3713 (sote-ala)

Neuvottelupäällikkö Håkan Ekström, puh. 040 828 2865 (kunta- ja kirkkoalat)

Neuvottelupäällikkö Kristian Karrasch, puh. 040 728 9046 (valtio)

Koulutus­päällikkö Anne Karjalainen, puh. 050 341 0749 (koulutus)

Viestintä­päällikkö Juhana Harju, puh. 044 010 1004 (median yhteydenotot)

sähköpostit ovat muotoa: etunimi.sukunimi@jhl.fi

Ammattiliitto JHL:n 230 000 jäsentä huolehtivat suomalaisten hyvinvoinnista, peruspalveluista ja turvallisuudesta monenlaisissa tehtävissä. Kunnissa, valtiolla, yrityksissä ja seurakunnissa. Kunta-alalla JHL on suurin henkilöstöjärjestö.

